

SLOVENSKI UČITELJ.

List za učitelje, odgojitelje in šolske prijatelje.

Izhaja 1., 10. in 20. vsakega meseca in velja 3 gld. za vse leto, 1 gld. 50 kr. za pol leta. Učiteljskim pripravnikom se daje za 2 gld. na leto. Spise, dopise in naročnino sprejema Ivan Lapajne, nadučitelj v Ljutomeru na Štajerskem. Oznaniła, reklamacije in druge administrativne reči naj se blagovolijo pošiljati „Narodni tiskarnici“ v Mariboru v koroški ulici hiš. števil. 229.

Štev. 6. V Mariboru 20. februarja 1873. I. letnik.

O metodah začetnega čitanja in pisanja.

I.

O tem predmetu se je že veliko pisalo in govorilo. Leta 1869. so na priliko imeli vsi okrajni učiteljski zbori na Kranjskem nalogo, da so se posvetovali o teh metodah. Morali so namreč rešiti vprašanje: Ktera metoda je za prvo podučevanje v čitanju najboljša, ali črkvanje, glaskovanje ali metoda, ki veže pisanje s čitanjem? Na to vprašanje se je skoraj enoglasno sklenilo, da je posled imenovana metoda največje pedagogične veljave. O imenovanih treh metodah se je (in se menda še) razlaga na učiteljskih izobraževališčih že več let, zlasti od kar je v njih vpeljana Hermanova nemška knjiga „Unterklasse“, kakoršne bi tudi slovenski učitelji v našem maternem jeziku potrebovali. Na učiteljskih pripravništvih se je v poslednjih letih sploh priporočevala tako imenovana „pisalno-bralna“ metoda. Učiteljski pripravniki so se morali dosti vaditi v ravno tej metodi, in gotovo so se je toliko privadili, da so bili zmožni kot učitelji se po njej ravnati pri začetnem pisanju in čitanju. In mi se menda ne motimo, ako rečemo, da se velika večina slovenskih učiteljev prav te metode poslužuje, ter da je le malo učiteljev več, ki bi dajali prednost glaskovanju ali celo črkovanju. No, zakaj smo pa mi danes to stvar na dan privlekli, če je najboljša metoda že vpeljana v slovenske šole? Stvar že ima svoje vzroke. Čitateljem našega lista je več ali manje znano, da se med nemškim učiteljstvom še druga, t. j. prav za prav še četrta metoda poudarja.

Na nekterih šolah v nemških deželah je namreč vpeljana tako imenovana „analitično-sintetična“ metoda, o kateri se sem ter tje po nemških pedagogičnih listih kaj čita. Tudi se

v učiteljskih društvih ta stvar v poslednjih časih večkrat obdeluje. Tako je štajerski „Lehrerbund“ lani meseca septembra v svoji glavni skupščini ta predmet obdeloval ter se izrekel menda enoglasno za to metodo. V Mariboru bila je lani meseca decembra mnogo obiskovana skupščina učiteljev iz treh šolskih okrajev, ki se je izrekla za omenjeno metodo. V Ljutomeru bil je taisti mesec učiteljev zbor, v kateri je spoštovani gospod Miklošič, učitelj na vadnici mariborski, prav temeljito o tej metodi razlagal. (Taisti gospod je o tem govoril tudi pri omenjenem mariborskem učiteljskem zboru in pri zboru ptujskih učiteljev dne 6. febr. t. l.)

Štajerski „Lehrerbund“ je celó v posebni spomenici na visoko ministerstvo in na deželni šolski svet zagovarjal „analitično-sintetično“ metodi, in sicer s sledečimi stavki:

1. „Ni vse eno, po kateri metodi se podučuje v začetnem branji.
2. V spodnjem (prvem) razredu se mora družiti kazalni nauk, nauk o mišljenji, govorjenji, pisanji, čitanji in petji.
3. Samo pri analitično-sintetični metodi je načelo o pravem združevanju naukov dosledno izpeljano.
4. Analitično-sintetična metoda odgovarja napredku didaktike in zahtevam dušeslovja.
5. S to metodo se bode tudi v razredih z večim številom oddelkov in večim številom učencev najmanj tisti cilj dosegel, kakor s pisalno-bralno metodo.
6. Ugovori proti analitično-sintetični metodi so nedokazani in izvirajo iz premajhne znanosti o njenem bitstvu.
7. Analitična-sintetična metoda je posebno pripravna za povzdigo naših narodnih šol, in njena vpeljava bi bila velik napredek na polji našega narodnega šolstva.“

Tako tedaj govori omenjena spomenica v tej zadevi od besede do besede. Po vsem tem, kar smo že zdaj v tej metodi povedali, bode gotovo rekel kateri naših učiteljev:

„Zavrzimo tedaj stare metode, poprimimo se te; v ta namen naj se jo nam pa pred v slovenskih naših šolskih listih dovolj umljivo razloži.“ Toda le počasi, sobrate! Mi hočemo to stvar pred na tanko preiskati, in dobro presodite, ali ima imenovana metoda res toliko prednosti, ali zasluži res toliko hvale. Najprvo pa se hočemo še starih slabih(?) metod spomniti. No, črkovanje je res že ves pedagogični svet obsodil, in skoraj vsi učitelji so jej že dali slovo. In tudi mi jej moramo reči: naj počiva v miru. Glasovanje je veliko bolj naravno od črkovanja, je tako rekoč nekako „znanstveno“ podučevanje v samem branji in nekako razjasnjevanje o bitstvu glasov in besedi. Pri vsem tem, kar je pač razumljivo, je za otroke preabstraktna, težavna in vsled tega tudi dolgočasna. Kaj pa metoda o združenem začetnem čitanji in pisanji? Bitstvo te metode je; otroka seznaniti z glasom, z namnjem za glas,

namreč s črko, ter vaditi ga, da to znamenje ne samo izgovori in pozna, ampak tudi naredi, zapiše.

Seve, da po poznanju dveh in več glasov sledi sestavljanje v sloge in sicer toliko pri čitanju kolikor pri pisanju. Da potrebuje ta metoda izvedenega, marljivega, zdravega učitelja, da terja vestnega pripravljanja pred šolo, da terja posebno temeljitega znanja ter živega in prijetnega razlagovanja, o tem ne bomo dalje pripovedali. Povedati pa imamo prednosti te metode. Ako učitelj podučuje po metodi črkovanja ali glaskokovanja, ima skozi več mesecev (najmanj 2) po večem le ta predmet za vse šolsko podučevanje; za številjenje in kazalni nauk porabi samo okolo 6 ur na teden. Ves drugi šolski čas porabiti ima s čitanjem; samo čitanje in zopet le čitanje pa postane malim dečkom dolgočasno, pa še kako dolgočasno! Tega pri metodi o združenem čitanju in pisanju ni. Učitelj si tu izvoli kako primerno „izgledno“ beseda (normalwort), govori posebno mikavno o stvari, katero beseda pomenja, napeljava otroke, da oni glas, ktereга učitelj zaželi, nehoté izgovoré. Zdaj jim veleva glas izgovarjati, proiskovati druge besede, v kterih je taisti glas, kaže jim tudi pisno črko, dopoveduje jim, kako se nareja, in naposled jim lepo zankaže, da tako znamenje tudi sami naredé, da — pišejo. In to je za otroke veselje, da sami kaj naredé in sicer z rokó, kar je v njihovi moči. Ta metoda je pred vsm kratkočasna in budna. Na dalje daja to prednost, da se pisanje in čitanje med seboj podpirata. Otrok se lože spomni na glas zato, ker zna že njegovo črko zapisati.

Pisanje pospešuje toraj čitanje. Dobro zavedanje glasa, poznanje tiskane črke pa ga zopet napeljuje na pisanje. Naposled ima ta metoda veliko korist za razrede z večmi oddelki. Če bi se mali otroci, začetniki že v prvih 14 ali 21 dneh ne naučili delati *i, n, m, u*, če bi jim učitelj takega in enakega pisanja za tilho delovanje naročiti ne mogel; kako bi se učitelj meniti mogel z višim oddelkom, če bi nižji oddelek ne miroval?

Iz tega, kar smo do zdaj o tej metodi navédli, in kar so učitelji že do zdaj skušali in izučevali se v tej metodi; mislimo, da bodo učitelji za to metodo glasovali. Toda potrpiamo še malo. Morda je analitično-sintetična metoda še boljša od te? Vsaj jo hvalijo nekteri nemški učitelji, vsaj so jo odobrili vsi štajferski učitelji, če „Lehrerbund“ graški res (??) zastopa vse (?) štajerske učitelje? Toda ad rem. Pri analitično-sintetični metodi izvoli si učitelj nektere izgledne besede (toda ne v ta namen, kakor pri prejšnji metodi); te besede morajo pomeniti kaj konkretnega. Z vsako teh besedi mora se učitelj dolgo časa pečati, ter z njo zvezati kazalni nauk, vaje v misljenju, govorjenju čitanju, pisanju, risanju, petju itd. Združevanje vseh nauk je tedaj namen te nove metode. Če učitelj izvoli na priliko izgledno besedo „nit“; mora tedaj učencem pripovedati

vso obrtnijo o niti, namreč iz česa je nit, kako se nit pridela, zakaj se rabi itd.

Na dalje jih mora napeljevati s primernimi vprašanji tako, da se s tem vadijo misliti in govoriti. Še pred jim mora „nit“ z iglo vred pokazati v naturi, in to tudi na tablo narisati, kar naj potem tudi učenci storé. Če se je to zgodilo, potem učitelj poleg narisané niti napiše „nit“ s tiskanimi črkami „nit“ in tudi s pisanimi „nit.“ „Tiskano“ besedo morajo zdaj učenci brati, pisano pa — *pisati* — akoravno ne znajo še delati niti *n*, niti *i*, niti *t* — seveda ne, kajti hodijo še samo nekaj dni v šolo. Otroci so si tedaj „niti“ že nagledali (kazalni poduk), mislili in govorili so o njej, risali, brali in pisali so tudi že „nit“; zdaj morajo po tudi kaj „številiti“ o „niti“ in kako pesem zapeti o „niti.“ Velik prijatelj te metodé bi morebiti še prirodoznanstvo in zemljepisje ter telovadba in bog ve kaj še z „nitjo“ združeval. Kaj ne, lepa, prav lepa je ta metoda. Toda združevanje naukov, koncentracija, je tukaj v svoji doslednosti predaleč zabredla, tako daleč, da postane metoda s tem pri nekterih učiteljih celo smešna, sicer pa je v dveh točkah neizvršljiva.

Tam, ko se terja, da otrok „izgledno besedo“ zapiše, in da stvar risa, tam je kamen, nad katerim se metoda spotika in kateri je bo najbrže tudi — pokopal.

Pa vsaj je ta „kamen“ tudi bitstvo vse metodé, pri kateri imajo učenci najprvo vso besedo zapisati, potem še le sledé vaje poedinih črk. Načelo te metodé je tedaj „od celote do poedinih delov“; važnejše naučno načelo „od delov do celote“ je tukaj odstavljeno od svojega mesta. — Toda tako nismo samo mi to metodo obsodili; marveč več umnih pedagogov sodi enako o njej. Prihodnjíč bodemo navédli še glas nemškega učitelja o tej stvari in potem nasvetovali, da se dobre drobtine te metode porabijo pri metodi o združenem začetnem čitanji in pisanji.

Fizika v narodni šoli.

IV. Šolska ura.

Tu imam kos papirja. Razdelil ga bodem na dva dela; ta dva dela hočem še na dva dela razrezati, da bodem imel 4 kosce. Na koliko delov bi lahko še razdelil? Na mnogo, prav mnogo. Ali je mogoče tudi druge reči tako razrezati: na priliko? Povejte mi več reči, ktere razrezujemo! Kako pa še trupla razdelujemo? S sekanjem, žaganjem, pilenjem itd. Ktere reči sekamo, žagamo, pilimo, meljemo, tolčemo, drobimo? Kedar kaj tacega storimo, takrat trupla delimo. Veliko trupel

ste že našteli, ki se dadó deliti. Kaj mislite, ali je vsako truplo deljivo, t. j. ali se da vsako truplo po primernem načinu na več delov razkrojiti? Da, vsako še celó demant, najtrži kamen, se dá v prah zdrobiti. Nektera trupla razkrojimo na jako majhne dele. Tako so v moki jako drobni deli žitnih zrn. Kedar sladkor v vodi razstopimo, se sladkor razdeli na toliko malih delov, da je v vsaki kaplici en taki del. Od tod prihaja, da je voda sladka. Le malo rudeče barve karmin porudeči že prav veliko vode, t. j. karmin se raztopi, razkroji na jako veliko delecov, ki se razkropé po vsej vodi. Za en cekin (zlat) zlata zодostuje, da se pozlači jezdec s konjem vred. Kratko rečeno, nektera trupla se dadó na jako drobne kosce razkrojiti; vsa so pa več ali manj deljiva. Deljivost je toraj toraj tudi občnala lastnost teles.

Tu na mizi imam knjigo, katero lahko prenesem na kak drug kraj. Tako tudi stol lahko kam drugam predenem. Ktere reči tukaj v šoli bi lahko preložil? Kaj mislite, ali je mogoče vsako truplo premakniti iz svojega prostora? Mogoče je to; tedaj je vsako truplo premakljivo. Dokler trupla ne premaknemo, dokler ga ne prenašamo, pravimo, da je v miru. Ali se morebiti katero neživo truplo samo od sebe premikuje? Ali mi morebiti znate kakošno tako truplo povedati? Takega trupla prav za prav ni. Vsikdar je kak vzrok, kaka moč, ki truplo premakne in dalje premakuje. Ali voz morebiti sam od sebe drdrá? Kedar je toraj truplo v miru, se samo od sebe ne premikuje. Če pa se premikuje, se tudi samo od sebe ne ustavi. Trupla ali telesa so toraj stanovitna; to lastnost, stanovitost imajo pa vsa telesa; tedaj je stanovitost občnala lastnost teles. Pa rekli bote, da se krogla, ktera zatočimo po kakovi plani, vendar ustavi, akoravno je nič ne ovira. To se zgodi zavoljo tega, ker so najgladkejše plani ali tla tudi nekoliko gručasta, in to pa zavira, da se obla vendar le ustavi. To že veste iz lastne skušnje, da kolikor gladkejša so tla, toliko dalje časa se obla taka. Ali je pa mogoče izdelati popolnoma gladko plan? Zavoljo stanovitosti, zapazimo, da se človek, kedar leti, ne more mahoma vstaviti, kedar bi hotel. Truplo njegovo hoče bežati in tudi beži dalje, nego je človekova volja.

Tudi vlak na železnici ne obstoji, ko bi trenil. Kedar hočemo čez jarek ali jamo poskočiti, moramo se nekoliko zaleteti, to je pridobiti si nekoliko stanovitosti v bežanji, že predno do jarka pridemo. Konji se morajo bolj napenjati, da spravijo v tэр voz, ki hoče vsled stanovitosti ostati na svojem mestu, kakor pa potem, ko voz že naprej peljejo. Kedar voz nagloma zdrdrá, se nagnejo osebe nazaj ali znak. To se godi vsled stanovitosti, kajti osebe so se v tistem trenutku brez svoje volje dalje pomaknile, toraj nagnjenje na znak je zna-

menje, da si je truplo prizadevalo ostati v miru. Kedar se pa vozimo, dobi naše truplo tisto hitrost, katero ima voz. Vsled tega je nevarno skočiti iz naglo bežečega voza. Zakaj? Naj vam še nekaj pokažem. Na to kupico (kozarec) položim košček papirja, in na papir krajevar. Če papir jako naglo odtegnem, pade krajevar v kupico. Zakaj?

Ogled šolstva po raznih deželah.*)

Kranjsko. Konec lanskega leta je poslal kranjski deželni zbor na našega presvitlega cesarja addresso, v kateri smo z veliko zadovoljnostjo čitali sledeči stavek o šolski zadevi: „Novi zakoni o učilnicah so se na Kranjskem sploh brez upiranja sprejeli, ker se je ob njihovem izvrševanju oziralo na narodne in verske misli ter potrebe našega ljudstva.“ Za addresso je glasoval tudi g. fajmošter Tavčar, ki je sicer v svojem govoru v zadevi šolske postave o napravljanji šol vse drugačne, da prav nasprotno misli razvijal. Mi nimamo nič proti tej nedoslednosti; ravno tako nas ne bo žalostilo, marveč veselilo, ako se vsi kranjski duhovniki, ki so v principu zoper nove šolske naredbe, šolstva zopet poprimó. —

Za deželnega nadzornika narodnih šol na Kranjskem fun-gira zdaj g. Pirker, ki je tudi imenovan za ravnatelja izpraševalne komisije za narodne in meščanske učitelje. Mož kaže menda dosti eneržije; če bode tudi kranjskemu šolstvu na noge pomagal, tega pač ne vemo. Tudi drugi sedanji udje imenovane komisije bodo po dovršenem izpraševanju spomladi odstopili, ker so voljeni samo na 3 leta. Bojimo se, da bodo potem imenovani še večji teoretikarji, kakor so nekteri med sedanjimi; še polj pa se bojimo, da se bodo volili zgolj prijatelji „zveličavne“ nemščine. Sicer pa povemo učiteljem, ki izpit položujejo, da imajo pravico zahtevati, da se jih izprašuje v slovenskem jeziku.

Nadzorništvo v krškem okraju se je č. g. Poljak odpo-vedal. Mož ni morebiti veliko koristil šolstvu, a še manje se je nadejati od moža, ki bode njegov naslednik; kajti vzet bode iz tiste stranke, ktere je najboljši učni pomoček — „nemščina.“ Toraj iz dežja pod kap. — Za nadomeščevanje dveh učiteljskih mest na ljubljanski vadnici so nasvetovani mi-nisterstvu najbolj zaslužni kranjski učitelji — ne, ne, zarekli smo se — dobri nemškutarji à la Sima, Wissiak itd., ki znajo plašč po vetru obračati.

Kranjski učitelji gojijo zdaj to upanje, da bode od dežel-

*) Pod tem naslovom bomo večkrat prinasali poročila o stanju šolstva in dogodkih na šolskem polju v raznih deželah. Vrd.

nega zbora sprejeta postava o pravnih razmerah njihovih v kratkem potrjena. Mi jim tega upanja nečemo kratiti, pa tudi jih v tej nadi nečemo vtrjevati.*) Konec minulega leta (tedaj darilo za novo leto) je sicer deželni šolski svet dovolil 25 kranjskim učiteljem podpore od 15—30 gld. To je bilo obdarjenim ravno za časnike in društva; kaj pa za druge potrebe, in koliko pa ostalim žejnim in lačnim? V letošnjem letu so tudi že 3 učitelji zapustili Kranjsko in šli na Štajersko. Zdaj je na Kranjskem 17 podučiteljskih in 16 učiteljskih mest nenameščenih. Skoraj vsem dvorazrednim šolam manjka podučiteljev. —

Štajersko. O šolstvu v tej deželi smo že zadnjič več poročali, zlasti iz slovenskega Štajera, kjer primanjkuje zdaj 34 učiteljev. Na nemškem Štajeru je to pomanjkanje veliko večje. Postava o razdelitvi šolskih stroškov na srenje je dobila, kakor smo že enkrat omenili, najvišje potrjenje. Po tej postavi mora krajni šolski svet najzadnje meseca oktobra vsakega leta proračun za bodoče leto napraviti. Da se vsi stroški pokrijejo, k temu imajo vse švolane srenje po razmerji direktnega davka doplačevati. Pritožbo zoper prevelik plačni delež ima srenja v 14 dneh na deželni odbor vložiti. Vsled te postave si sme krajni šolski svet za nakupovanje zemljišč, zidanje peslopij tudi izposoditi potrebni denar, in za to svoje premoženje zastaviti.

Koroško. Tudi v tej deželi pomanjkuje nekaj učiteljev. Lani so 4 kranjski učitelji bili tam nameščeni. Deželni šolski svet namerava iz Tirolskega nekaj moči na Koroško privabiti. Zavoljo tega se imajo prazne učiteljske službe tudi v tirolskih listih razpisovati. Neučitelji podpirajo šolstvo v tej deželi prav mnogo. Kako vspešno deluje koroški „Schulpfennigverein“, o tem smo že enkrat omenili. Dopadlo se nam je, kako se je celovški nemški list „Freie Stimmen“ lani potegoval za šolstvo s tem, da je skozi 14 dni prinašal na čelu sledečo notico v ta namen, da bi deželni zbor storil kaj zdatnega v pomoč slabih šolskih poslopij: „Na Koroškem je 313 šolskih poslopij; od teh je 176 popolnoma nezadostljivih ali pa niso lastnina srenj. 87 šolskih poslopij je treba razširiti. Razun tega bode v bodočih 5 letih treba še 70 novih šol in ravno toliko šolskih poslopij napraviti.“ V Celovcu imajo že eno meščansko šolo; na Slovenskem (t. j. s slovenskim učnim jezikom) nimamo pa še nobene šole te vrste.

Goriško. Da bi bili izvedeli natančno število slovenskih narodnih šol in učiteljev na Goriškem, obrnili smo se bili na ktere ondošnje učitelje s prošnjo, naj nam o tem pisati blagovolé. O šolstvu iz sežanskega okraja smo dodili dovelj obširno poročilo, ki nam kaže, da je v tem okraju 35 šol: na 3 šolah imajo učitelji po 500, na 14 šolah po 400 gld., na 18

*) Zdaj se pač čuje, da bode potrjena.

šolah po 300 gld. plače. 13 je posvetnih učiteljev, 1 podučitelj, 8 učiteljev duhovnikov. Primanjkuje pa 14 učiteljev in 1 podučiteljica; V goriškem okraju, iz kterega nismo prejele nobenega sporočila, utegne biti od 30—40 šol in tudi toliko učiteljev. Tudi v gradiščanskem okraju bode nekaj slovenskih šol. —

Na goriškem učiteljskem pripravništvu je letos slovenskih pripravnikov samo 16, in sicer: prvoletnikov 5, drugeletnikov 8 in tretjeletnikov 3. — Konec lanskega leta smo zvedeli iz Goriškega to hvalevredno početje, da je glavni učitelj na pripravništvu, g. Vodopivec izdelal zemljevid goriške pokrajine. Deželni zbor goriški pa je sklenil, ta zemljevid v 1000 iztisih na svitlo dati, od teh dobi vsaka šola in županija po enega. G. Vodopivecu pa se je dalo 300 gld. nagrade.

Tržaško. O šolstvu v tržaški okolici dobili smo iz Trsta občiren dopis, kterega bomo prihodnjic priobčili. O šolstvu v Istriji smo pa že govorili.

Gorenje-Avstrijsko. V tej deželi so učitelje najbolj plačani (800, 700, 600 in 500); zavoljo tega je tukaj le malo pomanjkanje učiteljev. Deželni zbor je letos šolnino odpravil. V postavi o meščanskih šolah se je to spremenilo, da bode imel ravnatelj 1000 gld., učitelji po 800 gld. plače.

Dolenje-Avstrijsko. Šolska postava, izdelana lani od deželnega zbora, ki je učiteljem plače na 800, 700 in 600 gld.boljšala, je dobila najviše potrjenje. Na vsem Dolenje-Avstrijskem se je lani 64 šolskih poslopij prezidalo in novo sezidalo. Deželni zbor te dežele je lani tudi sklenil, da se napravijo tri učiteljske predpripravnice, v kterih se bodo nčenci po dokončanem 14. letu in po dovršeni narodni ali meščanski šoli pripravljali za učiteljska izobraževališča tako, da bodo sprejeti potem v 3. leto učit. pripravništva. Ena taka šola naj bi bila notranja, t. j., po zgladu samostanov, kjer bi dobivali učenci tudi hrano in stanovanje. Taka izreja pa ne ugaja nemškim listom, ki mnogo proti tej napravi pišejo.

Solnograško. Učiteljem v tej mali dežele se bodo vsled potrjene postave od 18. jan. t. l. plače povišale na 800, 600, 500, 450 in 400. Podučitelji v mestih bodo imeli 500, po deželi po 400 gld. Šolnina se je v tej deželi po vseh šolah odpravila.

Česko. Po uradnih sporočilih je sedaj na Českem razun Prage 23 meščanskih in 1704 narodnih šol z nemškim učnim jezikom, potem 14 meščanskih in 2157 nar. šol s českim učnim jezikom. Dečkov je bilo na nemških šolah 152.307, deklie 143.915. Na českih šolah pa 193.132 dečkov in 192.813 deklie. Nemških izobraževališč za moške je bilo 5, in sicer v Pragi, Budovici, Litomericah, Hebu in Trutnovu, za ženske 1. Ravno toliko je českih uč. izobraževališč, in sicer v Pragi, Kraljevem Gradcu, na Kutni gori, Sobeslavu in Jičinu.

Čehi so v poslednjem času opustili opozicijo proti novim šolskim postavam, in se udeležujejo pri volitvah v šolska svetovalstva ter sodelujejo v teh zastopih.

Moravsko. V tej deželi se čuti močno pomanjkanje učiteljev. Konec šolskega leta 1871—72 je na 1830 šolah manjkalo 1655 učiteljev. Nizke plače pa tudi zanaprej ne bodo tej nezgodi v okom prišle. Vendar dajajo mesta učiteljem prostovoljno draginjske doklade. Brn je za leto 1873. dovolilo 10%.

Galicija. Poljsko šolstvo je, kakor znano, še zelo slabo. Malo šol imajo Poljaki, pa še te so v slabem stanju, malo učiteljev, pa še ti so borno plačani. Tudi v Galiciji se trudijo učiteljska društva, da bi deželni zbor zboljšal te revne plače. Zadovoljni so poljski učitelji že s 300 gld. Se ve, kajti zdaj imajo nekteri po 50, 100, 150 gld. itd. Deželni zbor v Lvovu pa namerava v tekočem letu 18 meščanskih šol ustanoviti. Dobro, toda še boljše bi bilo da se narodne šole prestrojijo.

Bukovina. Tudi deželni zbor bukovinski je lani sklenil da se ima šolnina odpraviti. Postava od 13. jan. t. l. dovoljuje, da se od vsake zapuščine, ki znaša od 300—1000 gld., plačuje 1 gld. za šolske namene v deželno šolsko blagajnico. Od zapuščin od:

1000—5000	plačuje se	25	kr.	od	100	gld.
5000—10000	"	30	"	"	"	"
10000—20000	"	35	"	"	"	"
od 20000	"	40	"	"	"	"

Dalmacija. Leta 1872. brojilo se je 60.346 za šolo ugodne dece. Hodilo pa je v šolo samo 8.429 dečkov in 1878 deklic, skupaj 10.307. Učiteljev je bilo 355, učiteljic 50, šol 234. Na eno šolo spada poprek samo 44, in na enega učitelja samo 30 otrok.

Težavne naloge tedaj dalmatinski učitelji nimajo.

Ogersko. Tudi v tej polovici našega cesarstva je vpe-ljano šolsko posilstvo, t. j. vsak otrok mora v šolo hoditi. Leta 1871. bilo je šolstvo v sledečem stanju: Za šolo ugodne mladine se je štelo 2,185.225, šolo obiskajoče pa 1,237.320, to je okoli 57% vse sposobene mladine. Šol je bilo 14.550 z 18.875 razredi in 19.297 učitelji. Za izobraževanje učiteljev je na vsem Ogerskem 12 državnih učiteljišč za moške in 7 za ženske. Na slovenskem Oerskem ali Prekmurskem je 22 slovenskih narodnih šol in ravno toliko učiteljev. (Obširnejše sporočilo o šolstvu v tej zapuščeni slovenski pokrajini bomo tudi pri priliki v našem listu prinesli.) Na H e r v a š k e m manjka učiteljev, a učiteljic ne. Zato je nadškofijstvo zagrebško predložilo deželni vladi, da bi se smele tudi učiteljice postavljati na one obadvaspolne šole, na katerih se ni treba pečati z orgljanjem. V v o j a š k i g r a n i c i se šolstvo marljivo organizuje po izgledu cislajtanskih postav in naredeb.

Mala opomba za učitelje.

Slovenski pisatelji napišejo mnogo slovenskih knjig — duševne hrane za slovenski narod. Med temi knjigami so nekatere tudi naši mladini namenjene. Kakor učitelj rad bere razun šolskih knjig tudi nešolske reči, ravno tako bi njegovim naprednim učencem razun svojih knjig, katerih se večkrat zelo nasitijo, radi čitali drugo, za njih razum in starost primerno berilo. Učiteljeva skrb bi mogla tedaj biti, da učencem take knjige posojuje, če jih ima. Toda on jih nima. Zarad tega naj bi se pa potrudil, da se osnujejo šolarске bukvarnice. V ta namen naj bi krajni ali okrajni šolski sveti vsako leto dovoljevali nekoliko podpore, in učitelj naj bi tudi darove za to nabiral. V Ljutomeru se je bilo lani na ta način prav za šolarško bukvarnico nabralo 30 gld., s katerimi so se nakupile nekatere knjige za mladost. Primanjkuje nam Slovencem pa še takih knjig. Zato bi naj slovenski učitelji dobre Schmidtove in Hofmanove in druge spise na slovensko prevodili.

Dopisi.

Iz Kranjskega. Dopisnika iz „slov. Štajera“ v „Tov.“ ali prav za prav gosp. Močnika, vrednika tega lista, moramo prositi, da naj nam on naznani primerne in po novih postavah dovoljene kazni, s katerimi se more in sme kaznovati nemarne otroke, ko ni bil zadovoljen z jako dobrim nasvetom, o katerem je govoril „Slov. Učitelj“ v 1. številki pod naslovom „zapor učenca po šoli“. Če z boljšim, dosedaj še ne znanim nasvetom na dan pridite, izrekli bodemo Vam javno zahvalo in največeprižnanje.

Iz Notranskega. Pri nadzorovanju naših šol je g. Pirker nekterim učiteljem ostro naročeval, da imajo zelo na to paziti da bodo otroci redno šolo obiskovali. V neki šoli je zapazil v „razrednici“, da ima več učencev okoli sedem zamud, in zaukazal je naznaniti jih dotičnemu uradu. To so vse hvale vredni nasveti, toda v tukajšnjem šolskem okraju redkokrat izvršljivi. Zanikrne stariše zavoljo nerednega pošiljanja otrok k šolskemu poduku naznanjevati, je za vse učitelje najtežavnejša in najbitkejša dolžnost,* ker vsak si je svest, da si bode s tem nesramnemu obrekvanju, grdim lažem in materijelni škodi izpostavil. Taki zatoženci, pridši pred c. k. glavarstvo na odgovor, prizadevajo si z vsemi dovoljenimi in nedovoljnimi sredstvi krivdo od sebe odvaliti, in — da njim to lažje se posreči — lažejo in dopovedujejo te ali druge domišljije čez dotične učitelje, ktere na vse škriplje dolže, da morajo zavoljo njihove hu-

*) Pa dolžnost je vendar, toraj izpolniti jo!

dobnosti pot, zamudo in kazen trpeti. Mnogim se posreči s svojimi lažmi dočignega gospoda uradnika premotiti in tako postavni kazni peté odnesti. Žalostna resnica je to, da ima pri našem e. k. okrajnem uradu velikokrat zanikrni in zatoženi kmet več vére, kot pa učitelj; ker vse, kar kmet govori, vzáme se za resnico ali pa saj za postavni izgovor. Ako pa kterege zatoženca že kazen zadene, naloži se mu navadno kazen od 50 kr. ali k večjemu 1 goldinar, in to pa skoraj samo takim, kateri niso celo leto svojih otrok v šolo pošiljali. —

Iz konjiškega okraja. Letos je naše okr. š. svetovalstvo začelo energično postopati proti tistim, ki svojih otrok nečejo v šolo pošiljati. Ta trud je pa tudi rodil sad. Če pogledaš v naše šole, bodeš videl, da so otroci tako natlačeni v klopi, kakor slama v skednju; pa še vendar precej otrok doma lenobo pase. Kdaj se bo vendar temu v okom prišlo? Le tedaj, ko kmet silno potrebo šole prav previdi, ko se ne bo več izgovarjal: „Kakor jaz lahko brez šole živim, ravno tako bodo moji otroci brez šole živeli.“ Resnica je pa namreč ta: Kakor si ti butec, ki tako praviš, tako želiš, da bi ostali tudi tvoji otroci butci. Kakor sem rekel, ko bi ljudstvo prav razumelo kaj in k čemu so šole, tedaj bo omika krepke mladike pogaujati jela, od kterih upamo obilo sadu. To še pa ni dovolj. Ako imaš veliki vrt, nasajen zelenjem ali drevjem in ako je zemlja še tako dobra in vréme ugodno, bodeš imel malo dobička, ako dela ne moreš prav opraviti. Ravno tako so naše šole prenapoljeni vrtili, ki imajo premelo vrtuarjev. Zakaj se še zmeraj tako malo mladenčev za učiteljski stan izobražuje, lahko uganemo. Štipendiji, ki se učiteljskim pripravnikom podeljujejo, nam učiteljev ne bodo pomnožili, ako se jim plača ne zboljša. Tirjajte še enkrat toliko od učitelja, kakor sedaj in videli bote, da bo vse rad storil, — saj je voljna duša, ako ga pristojno plačate, da bo lahko pošteno živel in da ne bo obračal solda, če ga ima, ko bi treba njegovemu duhu vsakdanjega kruha kupiti, in — učiteljev bo dovolj.

31. grudna 1872 so šolski prijatelji v Konjicah napravili tombolo; čisti dohodek, blizo 40 fl., je namenjen ondotni šoli. Iz tega prividimo, da imajo ljudje še vendar nekaj duha za šolo. Če pa pomislimo koliko se stori za druge reči, n. p. za gasilno društvo se je nabralo bliso 2000 fl., postanemo lahko ljubosumni, ker mislimo, da je šola prvo gasilno društvo. Ali se otroci v šoli ne učijo, kako se mora z žveplenkami in ognjem ravnati? Ali se mlademu človeku v šoli ne žlahtni sree, ljubezen in sočutje do bližnjega ne cepi? V ta namen moramo delati in pripomagati vsi in prepričali se bomo, da je dobra šola prav izvrstno gasilno društvo, ki bo nas varovalo pred požari. Saj vpije vlada in ljudstvo; „Dajte nam dobrih šol!“ Vlada je dala postave, po kterih naj bi se dobre šole vredile,

ljudstvo je pa dolžno postave spoštovati. K dobrim šolam so pa potrebne tri reči namreč: denar, denar in — denar. Ali mora kmet brez orodja zemljo obdelovati? Ali mu je že dovolj motika in sekira? Tako tudi v šoli ne zadostujejo bukve in tabla, temuč veliko več drugih učilnih pomočkov je treba — in za vse to cesarja. Naše šole so pa v tem obziru vse — revne. Na deželi mislimo, da imajo učitelji v mestih in trgih učila na kupe, pa če pogledamo v konjiško šolo, vidimo samo v IV. razredu par zemljevidov in nekoliko drugih malenkosti; pa vse to še je le spričalo ubožstva. — K —

Iz Središča. (Šolski dobrotniki.) G. Grile, sin tukajšnje trgovke, daroval je šoli lepo zemeljsko kroglo (globus.) Hvala mu! Več tukajšnjih gg. tržanov je zložilo 12 gld., za šolo, kateri ste se umislili za to podobi cesarja in cesarice. Da imajo naši tržani sree in misel za šolo, razvidelo se je že iz omenjenega; pokazali so pa posebno pred volitvijo sedanjega nadučitelja, kterega prav mnogo podpirajo. Če prideš v krčmo, kamor tržani najbolj zahajajo, zapaziš pri durih škatljico, kamor se novci pokladajo za šolske namene. Koliko se je že nabralo ni treba oznanjevati; gotovo je toliko, da se s tem lahko kaj koristnega za šolo omisli. Kar je bilo posebno potrebno za našo šolo, to je krajni šolski svet že meseca listopada nakupil, namreč tri zemljevide: Štajersko, Avstro-Ogersko in Evropo.

Od sv. Križa pri Ljutomeru. S šolskim napredkom pri nas slabo kaže. Po vseh večih šolskih občinah dan danes šole razširjujejo. Ta potreba se tudi pri nas očitno kaže. Toda naš krajni šolski svet tega ne more spreviditi. Imamo namreč okoli 300 za šolo ugodne mladine, in samo 2 učitelja. V 1. razredu je 154 otrok. — Pa v našem šolskem poslopi napravila bi se lahko še ena učilna soba. Če bi se stanovanje nadučitelja s tem skrčilo, naj se mu da primerna odškodnina. Tu pobira krajni šolski svet šolnino in plačuje učitelje. Primernejše bi bilo, da bi okrajni šolski svet to pravico odstopilo krajnemu šolskemu svetovalstvu, potem se znebi več nepovoljnega truda in graje za to, da učiteljem ne daja plač vsikdar o pravem času. — Stvar zastran 3. učitelja bi moral pa tudi okrajni šolski svet resnobo v roko vzeti. —

Iz ljutomerskega okraja. (Pomanjkanje podučiteljev.) V ljutomerskem in gornjeradgonskem okraju pomanjkuje mnogo podučiteljev in sicer: pri Kapeli, v Negovi, pri sv. Križu in pri Malinedelji. Pri Kapeli so hoteli postaviti za podučitelja človeka, ki je bil v svojem življenju že hlapec, mežnar, klobasar in uradniški sluga. Okrajni šolski svet pa tega ni dovolil. Pri Malinedelji se je ponujal za podučitelja človek, kterega drugod še za mežnarja niso hoteli sprejeti. Pri sv. Križu je za začasnega podučitelja bivši desetnik (korporal), ki je sicer pošten,

marljiv in še zveden mož. Za Malonedeljo prosi zdaj marljivi Slovenec iz Ljutomerske okolice, g. Br., bivši poročnik (lajtenant). No če se je začasna podučiteljska služba podelila d e s e t u i k u zakaj bi se ne p o r o č n i k u? In nazadnje je vendar boljše, da je pri šoli sploh kak omikan človek, kakor da bi p o p o l n o m a brez potrebnih učiteljskih moči bila. „Boljša bobova slama, kakor prazne jasli,“ glasi se národen pregovor.

Iz Ptuja. Mesečni zbor učiteljskega društva v Ptuju, bil je 6. februarja ob 10. uri dopold. v sobi 4. razreda mestne šole z naslednim dnevnim redom:

1. Prebere se zapisnik glavnega zbora 2. prosinea.
2. Poročilo društvo-vodja o društvenih zadevah.
3. Poročilo progledovalne komisije o letnem računu.
4. O godbi starih Grkov. Gov. g. prof. Glazer-ja.
5. O analitično-sintetični metodi. Gov. gosp. Miklošiča-a iz Maribora.
6. Volitev enega zastopnika v zvezo štirskih učiteljev za leto 1873.
7. Nasvétí društvenikov. (Prihodnjič sledi obširno poročilo.)

Razne novice in drobtine.

(Srebrne svetinje) za povzdigo sadjereje in kmetijskega napredovalnega poduka na Štajerskem so dobili pri letošnjem občnem zboru kmetijske družbe v Gradci sledeči slovenski učitelji: Martin Drujač v spodnji Polskavi, Ivan Lapajne v Ljutomeru, Jakob Lopan v Vitanji, Rok Orač v Rogatci, Matija Rajšp pri sv. Jurji blizu Radgone in Karel Valentinič v Hrastniku.

(Zbor slovanskih učiteljev) bode letos v velikih š. počitnicah v Beču. O tem bomo že še govorili.

(Državni potroški za šolstvo.) Budget naučnega ministerstva za leto 1873 kaže 9.336,311 gld; leta 1868, se je zahtevalo za šolstvo samo 4.961,269, in potem vsako leto več, tako, da se je do letos skoraj podvojilo. —

(„Nova mera in vaga“) imenuje se mala nova knjižica, ktera govori o metrični meri. Dobiva se za 6 kr. pri založniku Giontini-ju v Ljubljani.

(Nasvet v zadevi učiteljskih pripravnikov), kateri dobivajo državne ustanove od 100, 150 in 200 gld. Ta denar se jim namreč skupno izplačuje. Mislimo pa, da bi bilo na korist pripravnikov, ako bi se jim dajalo ob mesecih po 10, 15 in 20 gld. Kaj rečete, g. pripravniki k temu nasvetu?

(Vpljiv duhovnikov.) Pri seji nekega krajnega šolskega sveta, v katerem sedé po večem le kmetje, ni mogel nobeden predlog učiteljev

tako dolgo obveljati, dokler je bil župnik nazoč. Ko pa ta odide, obveljali so vsi nasveti učitelja. So taki ti domoljubi (?) da iz principa nič ne dovolé za šolski napredek.

(Da se izpraznjene službe) zopet nadomestijo traja po navadi 3—5 mesecev. V tej zadevi bi res morali šolski sveti urnejše ravnati,

(Brezplačno stanovanje) za učitelje med svetovno razstvo v Beču dobi se zavodu Rudolfinum. Tisti učitelji, ki ga želé, naj se hitro oglasijo pri dotični deželni svetovni komisiji.

(Posnemajmo Nemce.) V Lipnici je bila 4razredna ljudska šola izdala lani tako obširno šolsko sporočilo s primernimi sestavki ter z zemljevidom okraja lipniškega, da jej gre vso čast.

(Kranjski učitelji bodo-bogatini.) G. baron Apfaltern, ki je sicer dobro govoril za učitelje v kranjskem deželnem zboru, je pri neki priliki rekel, da bode nadučitelj na deželi s plačo in z vsemi dokladi vred tu pa tam imel na leto celó 1000—1100 gld. — G. baron zna slabo računati. Moramo mu to stvar nekoliko razjasniti. Nadučitelj na dvorazrednih šolah — večrazrednih je malo — bode imel z opravično doklado vred 450. Če dobi potem kako kvinkvenijo z 40 gld., znaša to 490. Če je tudi organist, kar pa ni gotovo, ali župnik to njemu ali pa podučitelju ali drugemu izroči, dobiva za to od 100—1200 gld. Tedaj bi to znašalo 590—690. Toda kot učitelj ima samo 490. Do 1000 manjka še veliko, g. baron. Tudi učitelji znajo in morajo računati. F. P.

(V dolenje-avstrijskem deželnem šolskem svetu) prosil je 92 let stari učitelj pokojnine? Kako to? Ali je toliko časa služil? Ne. Ko je bil on oslabil, da ni mogel več podučevati, vzal si je sina za pomočnika, kateri je potem tudi plačo dobival in svojega očeta redil. Sin pa umrje in oče ostane brez vse pomoči. Toda deželni šolski svet mu je dal nekaj pokojnine. Kranjskih učiteljev bo kmali več takih, ki pa bodo brez hvaležnih sinov, če se nam z novimi postavami kaj ne zboljša.

(Čudni šolski svetovalci.) V Sv. na slovenskem Štajerskem je prosil za službo kranjski učitelj X, ki je bil tudi edini kompetent. Krajni šolski svet ga toda ni hotel sprejeti, izgovarjaje se, da deca ne bodo razumela — „kranjskega“ učitelja. Služba je bila na novo razpisana. Prosil je zopet samo eden, in ta je bil iz — Istrije. Temu so pa vendar službo podelili mislé si, v tretje ne bode nihče prosil. Kranjskemu učitelju je pa okrajni glavar svetoval, naj prosi za drugo boljšo službo v istem okraju. On je tudi to storil in dobil boljšo službo v I. na Štajerskem.

(„Narodna šola“) je nabralo že nad 500 gld. Tisti učitelji in šole ki so se društvu pridružile, bodo najbolj in najpred obdarovane s šolskim blagom.

(Zastran letošnje svetovne razstave) v Beču je ministerstvo za nauk pisalo c. kr. namestnikom, da naj na to gledajo, da dobé učitelji iz javnih blagajnic podpore za potovanje k omenjeni razstavi.

(4 ljubljanski učiteljski pripravniki) se dobili štípendij po 150, 25 po 100, 9 po 50 gld; 9 pripravnic pa po 100, 31 po 50 gld. —

(Na mariborskem uč. pripravništvu) je dobilo 5 kandidatov po 300, 11 po 100 gld in 2 po 50 gld. državnih štipendij.

Šolske smešnice. *)

(Času primeren predlog) šolskim uradom na Kranjskem, ki učiteljske službe razpisujejo.

Z nekaterimi učiteljskimi službami na Kranjskem združeni so tako mali dohodki (od 100—200 gld.), da se pri razpisu takih služeb še povedó ne. Pa tudi teh dohodkov ne dobiva učitelj po dalje časa prav nič ali pa jako neredno. Če toraj sam nima nič denarja ali drugzega premoženja, utegne se primeriti, da bi moral ubogaiame prositi ali pa stradati. Da se kaj takega ne primeri, kar bi šoli gotovo škodovalo, predlaga se, da bi se v prihodnje pri razpisu takih služeb od prosilcev terjala kavcija (poroščina — za življenje njegovo), katero bode rabil, takrat, ko mu srenja ne bode njegovih dohodkov odrajovala. Praktičen predlog, za kterega bode Vam, g. dopisnik K., kranjski učitelji gotovo hvaležni!

(Dar, s katerim se preskušnja dobro prestane). Ud izpraševalne komisije za niže realke v Pragi dobil je od kandidata, ki se je podvrgel skušnji, pismo, v katerem ga je poslednji prosil, da naj mu naznani najvažnejša vprašanja. V pismu je bilo tudi 20 gld. Čež osem dni dobi kandidat več knjig v vrednosti dvajsetih goldinarjev s potrdilom knjigarja, da so plačane, in s to opombo, da te knjige vsa vprašanja obsegajo, samo treba je, se jih prisvojiti. Iz „Jahrbuch für Lehrer“.

(Nek nemški učitelj) je imel od šole daleč do doma. Njegovi tovarši ga vprašajo, če se ne boji, da bi ga med potom roparji napadli. On pa jim odgovori: Jaz jim pa rečem, da sem učitelj (Lehrer), in hitro bodo vedeli, da sem „Leerer“ tudi v zadevi žepa, in pustili me bodo na miru. Taki „Leereri“ se nahajajo še tudi med slovenskimi učitelji.

(Na ljutomersko šolo) se letos napravil napis „ljudska šola“. Ljudje pa mimo gredé mrmrajo: Ta šola ni za nas, je „lucká“. Zakaj tako govoré? „Lucki-a-o“ pomeni v ljutomerski slovensčini „tuj-a-o“, od tod na ugovor.

(Fizikalne znanosti). „Idi gledat vnu k oknu, če je zrakomer (barometer) padel“, reče oče lehkomišlenemu sinu, ki je sicer tudi učence bil. Ta pride nazaj, rekoč: „Ni ne, še visi na cveku“.

(„Zakaj je Adam vgrtznil jabelko?“) praša šolnik na deželi priprostega dečka. „Ker ni noža imel“, je bil odgovor.

*) Za predpust mora (?) tudi „Slov. učitelj“ nekaj šaljivega prinesiti. Vredn.

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Štajerskem. Nadučiteljska služba v Soštanji (3 razredi) s 500 gld. 50 gld. doklade, in stanovanjem. Učiteljska služba v Šmartnem pri Šaleki z 400 gld., 60 gld. doklade in stanovanjem. Učiteljska služba v sv. Ilu s 400 gld., 60 dokl. in stanovanjem. Prošnje za te službe na okrajni šolski svet v Šoštanj. Učiteljska služba v Zibiki (okraj Šmarje pri Jelšah) s 400 gld., 60 gld. doklade in stanovanjem. Prošnje na krajne šolski svet. Nadučiteljska služba v Sevnici (3 razr.) s 500 gld. 50 dokl. in odškodnino za stanov.; Prošnje do 25. t. m. na krajni š. svet. Podučiteljske službi v Negovi in Kapeli (okraj gornja Radgona); vsaka po 240 gld., 60 gld. dež. in 100 okrajne doklade. Prošnje na krajni šolski svet. V Preborji, okraj Kozje (Drachenburg) učiteljska služba na enorazredni šoli s 400 gld., stanovanjem in 60 gld., osebne doklade iz deželne blagajnice, do 1. marca. Prošnje na krajni šolski svet. Učiteljska služba pri sv. Petru v Medvedovem selu (okraj Šmarje pri Jelšah) s 400 gld.; 60 dokl. in stanovanjem. Prošnje na kraj. š. svet. Podučiteljska služba pri sv. Jederti (okraj Laško) s 300 gld., 60 gld. doklade in stanovanjem. Prošnje na okraj. š. svet, do 28. t. m. Dve podučiteljski službi v Konjicah s 400 gld. in stanovanjem, Prošnje na okrajni šolski svet v Konjicah.

Na Kranjskem. Učiteljska služba v Kopanji z 210 gld. Prošnje na okrajni šolski svet za ljubl. okolico. Učiteljska služba v Zalem logu s 137 gld. Prošnje na okraj. š. svet v Kranji. Učiteljska služba v Krašnji z 210 gld. Prošnje na okr. š. svet v Kamniku. Učiteljska služba v Kamni gorici z 250 gld. Prošnje na okr. š. svet v Radolici.

Premembe v učiteljskem stanu po Slovenskem.

Na Štajerskem. G. Ivan Boštjančič za učitelja v Jurjev kloster (ne za podučitelja v Mozirje, kakor smo bili enkrat slabo poročali); g. Davorin Matekovič za učitelja na Škale; g. Matevž Kresnik za učitelja na deško šolo v Celji; g. A. Kvas za podučitelja pri sv. Petru pri Radgoni; g. Jan. Antoline za zač. učitelja v Zagorje; g. K. Horvat iz Kranjskega dobil je v učiteljsko službo v lipniškem okraju (nemški Štaj.) G. Ivan Jager iz Konjic za učitelja v Rotvajnu pri Mariboru.

Na Kranjskem. G. Jože Eržen, učitelj v pokoju v Idriji, je umerl.

Na Goriškem: G. Anton Dic za učitelja v Grgarju in g. Fr. Sternad za učitelja na Kviškem.

Listnica vredništva. G. J. R. Lepa hvala za dopisovanje in bratovske sočutje. Ravno tako vsem drugim gg. dopisnikom in podpornikom.

Založnik J. Lapajne.

Za vredništvo odgovoren F. Breier. — Tisk „Narodne tiskarne“ v Mariboru.